

## Sammanställning enkätsvar HUT-gruppen

### 1. Hur arbetar er organisation idag inom lärande för hållbar utveckling med fokus på barn, ungdomar och förskola/skola?

<b>Naturskyddsför eningen</b>	<p>Fortbildning om utomhuspedagogik/platsbaserat lärande Skogen som klassrum <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/node/17241">http://www.naturskyddsforeningen.se/node/17241</a> Mer friluftsliv i skolan <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/mer-friluftsliv-i-skolan-0">http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/mer-friluftsliv-i-skolan-0</a> Läromedel och fortbildningar om energi och klimat Energifallet <a href="http://www.energifallet.se">www.energifallet.se</a> (inklusive Energifallet i Skåne 2014 &amp; Energifallets satsning för högstadiet 2015-2017 ) Energifallet Play <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/energifallet-play">www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/energifallet-play</a> Energifallets länkbibliotek med LHU-material <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/energifallets-lankbibliotek">http://www.naturskyddsforeningen.se/skola/energifallet/energifallets-lankbibliotek</a> Workshops/fortbildningar för såväl lärare som gymnasieelever om hållbar utveckling Miljökabaren Sweet Dreams <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/boka-kabare-och-workshop-om-miljo">http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/boka-kabare-och-workshop-om-miljo</a> Skoltävlingar SM i fågelholk <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/det-ar-dags-sm-i-fagelholk-2015">http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/det-ar-dags-sm-i-fagelholk-2015</a> Skolutveckling för LHU/ny politik för LHU Modellskolan Malmö Latin <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/modellskolan">http://www.naturskyddsforeningen.se/modellskolan</a> Diskussionsmaterial om ekologisk mat för skolpersonal Ekologisk Fikapaus <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/ekofika">http://www.naturskyddsforeningen.se/ekofika</a> Workshop/event om energi SMERGY <a href="http://smergy.se/">http://smergy.se/</a> Läromedel om ekologisk mat och konsumentmakt Unga röster om eko <a href="http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/unga-roster-om-eko-nytt-laromedel-om-ekologisk-odling">http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/unga-roster-om-eko-nytt-laromedel-om-ekologisk-odling</a></p>
<b>WWF</b>	<p>Samverkan med forskning och praktik. Själva och tillsammans med andra. Omfattande internationellt arbete</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Stöd till lärare inom utvalda kunskapsområden; ex. vatten, ekologiska fotavtryck, energi, hållbara städer, mat. Framställning av didaktiskt genomtänkt material.</li><li>- Skolutveckling med modellskolor</li><li>- Policyarbete</li></ul>
<b>Håll Sverige Rent</b>	<p>Vi driver två program, Grön Flagg och Unga reportrar (lansering efter sommaren!) som båda är uppbyggda för att stötta och underlätta LHU. Programmen ska även se till att hållbar utveckling till högre grad inkluderas i undervisningen. Utöver programmen driver HSR årligen flera projekt som alla har fokus på hållbar utveckling och som alltid strävar efter att arbeta utefter LHU-perspektiv. De kan tex handla om kemikalier, de svenska miljömålen eller liknande.</p>
<b>NTA</b>	<p>Skolutvecklingsprogrammet NTA tillhandahåller teman och utbildningar som stöd för pedagogers/lärares kontinuerliga kompetensutveckling. Temana kan efter utbildning användas direkt i barngrupp/klass. Vartefter vi reviderar temana lyfts frågeställningar som har med hållbar utveckling fram. Detta är ett pågående arbete. Förutom detta har NTA Skolutvecklings styrelse tagit beslut om att utveckla ett konkret stöd, riktat till förskolans pedagoger/grundskolans lärare, för hur man kan arbeta med dessa frågor när man arbetar med något av NTA:s teman. Arbetet med detta påbörjas vt. 2015, men det finns ingen fastslagen projektplan.</p>

<b>Global Action Plan</b>	<p>Genom aktionsforskning, utbildning och spridning av kunskap, metoder och verktyg för LHU. De principer som visat och visar sig vara framgångsrika används som grundstenar i våra program. För barn och ungdomar finns ett helt skolprogram från F-klass till åk 9 med en lektion i veckan för hållbar utveckling;, samt en kortkurs i serieteckning med empowerment och LHU som fokus för innehållet. Dessutom har vi lärarfortbildning samt utbildning av lärarfortbildare i några länder.</p> <p><b>Aktionsforskning i:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- hur man kan accelerera och effektivisera lärande och arbetsprocesser</li> <li>- hur beteenden kan förändras på ett bestående sätt, till mer hållbara sådana</li> <li>- vilka hinder det finns för LHU</li> </ul> <p><b>Utbildning i:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- empowerment</li> <li>- utformning och anpassning av skolprogram till lokala förutsättningar</li> <li>- metoder och verktyg som accelererar och effektiviserar lärande och arbetsprocesser</li> </ul> <p><b>Spridning:</b></p> <p>Vi skriver, producerar och publicerar böcker, artiklar och videos och deltar i nationella och internationella konferenser och evenemang. Vi tillhandahåller internationella plattformar och arenor för både fysiska och virtuella möten mellan organisationer och individer som arbetar med LHU och HU, samt stödjer och underlättar erfarenhetsutbytet.</p>
<b>Den Globala Skolan</b>	<p>Den Globala Skolan är ett program på Universitets- och högskolerådet som har ett särskilt regeringsuppdrag formulerat i ett regleringsbrev. Verksamheten har vuxit fram ur det behov av stöd som uppstått hos pedagoger, skolledare, beslutsfattare och tjänstemän i takt med att utbildning i allt större utsträckning kommit att handla om globala frågor och hållbar utveckling. För att nå läroplansmålen har det blivit nödvändigt för lärare att hålla sig à jour med vad som händer inom lärande för hållbar utveckling i ett globalt perspektiv. Den Globala Skolan arbetar systematiskt och långsiktigt med lärares fortbildning på vetenskaplig grund i linje med den internationella utvecklingen. Verksamheten bygger dels på kurser, seminarier, föreläsningar, möten och workshops på hemmaplan, dels på möjligheten att söka stöd för fortbildningsresor till andra länder inom ramen för Den globala resan. Genom att höja lärarnas kompetens i globala frågor och hållbar utveckling och ge dem pedagogiska verktyg för klassrummen bidrar Den Globala Skolan till en framtida förståelse för kopplingarna mellan ekonomi, miljö och sociala frågor i ett globalt perspektiv. Varje månad arrangerar Den Globala Skolan ett tiotal seminarier över hela Sverige där lärare och andra inom skolan har möjlighet att möta föreläsare, kollegor, ta del av aktuell information, ny forskning och de senaste metoderna för lärande för hållbar utveckling. Seminarierna har högt deltagarantal och i och med den breda målgruppen; pedagoger i verksamheter från förskola till vuxenutbildning och lärarutbildningsansvariga, skolledare, politiker och tjänstemän inom utbildningssektorn, ger de stor möjlighet till spridning. Eftersom verksamheten är kostnadsfri och finns att tillgå lokalt över hela landet har Den Globala Skolan även en utjämnande effekt mellan resurssvaga och resursstarka skolor när det gäller möjligheter till stöd för att nå målen i läroplanen som handlar om globala frågor och hållbar utveckling. De fokusområden som anges nedan är det som Den Globala Skolan inom myndigheten Universitets- och högskolerådet arbetar med.</p>
<b>Svenska Science Center Föreningen</b>	<p>Idag har vi inget gemensamt projekt inom hållbar utveckling. Däremot arbetar samtliga medlemmar med frågan på olika sätt. Det pågår ständigt erfarenhetsutbyte och olika samverkansprojekt mellan medlemmarna.</p>

Det finns en mängd olika organisationer som ägnar sig åt de här frågorna. Varför får det inte genomslag, eller får det genomslag, fast vi inte ser det?

## 2. Vilka behov har er organisation för att kunna utveckla ert arbete inom lärande för hållbar utveckling?

<b>Naturskyddsföreningen</b>	Förhoppningsvis kan vi bli en stark och tydlig megafon för hur skolans behov ser ut och hur de behoven bör mötas. Vi kan dessutom berika varandra med kunskap och erfarenheter om LHU under våra nätverksträffar.
<b>WWF</b>	Se ovan
<b>Håll Sverige Rent</b>	Ge en ökad samverkan mellan organisationer, sprida Håll Sverige Rents verktyg och material, att nå ut till fler skolor. Skapa en gemensam plattform att kommunicera på. Underlätta kommunikation med kommuner och skolledare. Ge ett mer likartat språk så inte våra målgrupper upplever att vi (organisationerna mfl) pratar om olika saker när vi eg har samma mål. Samordna info om satsningar så inte det pågår likartat arbete på många håll i landet som inte har dialog eller utbyte. Se ovan, fånga upp lokalt engagemang
<b>NTA</b>	Vi samverkar väldigt gärna med andra organisationer och är intresserade av att möta representanter från andra aktörer, forskning och myndigheter.
<b>Global Action Plan</b>	Jag tänker att det är LHU-utvecklingen som har behov, inte att det är organisationerna som har behov. Fortsätter inte stuprörsproblematiken om vi utgår från organisationerna?
<b>Den Globala Skolan</b>	Alltid bra om vi kan skapa synergieffekter.
<b>Svenska Science Center</b>	Alla

Långsiktig finansiering och strategi  
Struktur och kommunikation

### 3. Vilket eller vilka av era behov skulle en nationell samverkansorganisation inom lärande för hållbar utveckling kunna bidra till att lösa?

Naturskyddsföreningen	Naturskyddsföreningen är en ideell organisation med stor kapacitet. Men utan riktade bidrag för/statliga satsningar på LHU kan föreningen troligtvis inte utgöra den långsiktiga och stabila resurs som skolan behöver
WWF	WWF behöver LHU nätverket WWF policyarbete underlättas av samverkan typ KNUT
Håll Sverige Rent	Att skolledare prioriterar LHU är nog det viktigaste trots allt! Lärarna behöver bra förutsättningar. Vi har svårt att nå rektorer och skolledare. Svårt att nå fram med erbjudanden om utbildning mm. Det är väldigt mycket lättare att nå fram till förskolan som också är mer intresserade av att "ta in omvärlden". Svårt när vi fastnar i strukturer som försvårar kommunikationen med kommunerna- att den/de som är engagerade och som ger stöd i hållbarhetsfrågor nästan aldrig finns på samma avdelning eller enhet som utbildnings-/barn och ungdomsfrågorna. Behövs bryggor och ökad kommunikation här. Mer kommunikation och en strategi för lärarutbildning och rektorsutbildning! Som det ser ut nu är det enskilda lokala satsningar/projekt och inget långsiktigt eller strukturerat arbete för att få in hållbarhetsfrågorna i dessa utbildningar. Knepig när många organisationer får medel för nästan samma sak (tänk Energimyndigheten). Utan att sättas i kontakt med varandra. Dåligt utnyttjande av resurser. Fånga upp lokalt engagemang som tex personer som vill vara samordnare eller bara inspiratörer (kan vara i en kommun eller på en skola) eller liknande. De behöver få vara del av ett nätverk och träffa andra, få ta del av utbildning och info om satsningar, nya material.
NTA	Vi har idéer och engagemang och ett väl fungerande nätverk, men behöver extern finansiering
Global Action Plan	Grundfinansiering.
Den Globala skolan	Att ingå i olika nätverk är berikande för att hålla sig a´jour och bredda sin kompetens. Ta del av aktuell forskning och sprida denna är en viktig del i utvecklingen.
Svenska Science Center Föreningen	Tydlig beställning, bra bollplank/samarbetspartners och så resurser förstås. Eventuellt projektledare

En gemensam plattform. Bli starkare tillsammans. Erfarenhetsutbyte

#### 4. Vilka eventuella problem/hot kan er organisation se med en nationell samverkansorganisation inom LHU?

<b>Naturskyddsföreningen</b>	Att LHU förknippas med "särintressen" när det borde förknippas med samhällsutveckling och framtida förutsättningar för mänskligt välbefinnande.
<b>WWF</b>	Utvecklingen som skett under dekaderna har gått åt fel håll, med ett viktigt undantag - läroplanerna
<b>Håll Sverige Rent</b>	Att det inte blir bra samverkan utan bara mer konkurrens på en ny plattform. Eller att det blir svårare att se vem som gör vad. Att arbetet börjar och läggs tid och resurser på men som av tekniska ekonomiska anledningar sedan avvecklas och försvinner. Att myndigheter (t.ex. skolverket) ser det som att deras "uppgift" eller ansvar är löst och att de därför inte behöver lägga resurser i frågan.
<b>NTA</b>	Svårt att säga så länge det är oklart vad exakt man tänker ska skapas. Det finns alltid en risk för att man skapar en tung och kostsam överbyggnad som är svår att finansiera
<b>Global Action Plan</b>	Om den konkurrerar med existerande organisationer med liknande funktion, istället för att samarbeta. Om den används i egentjänande syfte av olika aktörer. Om den blir för tungstyrd för att kunna verka handlingsinriktat.
<b>Den Globala Skolan</b>	Vi har redan bra ingångar inom skola, så en fokuspunkt får inte bli en omväg för vår målgrupp
<b>Svenska Science Center Föreningen</b>	Ett problem kan vara om man är så lyckosam med den nationella lobbying att "alla" medel för utveckling styrs till den nationella organisationen. Då riskerar man kanske att tvingas att samverka med part/partner som man inte själv valt och fungerar med. En annan risk är att vi inte hittar VI-känslan utan att parterna drar åt olika håll beroende på sina respektive agendor.

Konkurrens

Brist på mångfald

Tungrovt och risk för att det blir centrerat

## 5. Vad skulle er organisation kunna bidra med i en nationell samverkansorganisation?

Naturskyddsföreningen	Sakkunskap. Erfarenheter. Kontakter med politiken. Kontakter med skolan. Kontakter med hela samhället. Folkrörelse. Trovärdighet. Långsiktighet. Internationell/nationell/regional/kommunal relevans. Arbetar för närvarande inom samtliga 5 prioriterade GAP-områden.
WWF	Beror på samverkansorganisationens syfte
HSR	Vi kan bidra med erfarenhet, material och verktyg. Vi kan också vara med vid gemensamma utbildningsdagar och liknande. Eftersom vi har GF och andra verktyg har vi stora möjligheter att samverka eftersom dessa verktyg behöver fyllas med innehåll som kan komma från andra avsändare. Stora kontaktnät av lärare och också av lokalpolitiker och kommunkontakter.
NTA	Vårt nätverk. Vi bidrar gärna med att sprida information om andra satsningar till våra medlemmar. För närvarande är de 151 st varav 122 är kommuner
GAP	Metoder och verktyg till organisationen/organisationer om hur förändringar kan accelereras och bestå. Material, resultat och lärdomar från arbete med hundratusentals elever (och många lärare) i många länder
DGS	Vi ingår gärna i ett gemensamt nätverk där vi kan ta del av varandras kompetenser. Vi kan bidra med regional förankring och tillgång till "skolsverige".
SSCF	Medlemmarna i vår organisation har lång erfarenhet av att arbeta i samverkan med många olika parter och kan dela med sig av framgångsfaktorer och fallgropar

Kompetens, erfarenheter, material, nätverk

## 6. Har er organisation någon regional eller lokal förankring?

Naturskyddsföreningen	Ja. Rikskansliet stödjer lokalföreningarna i ett antal aktiviteter. I flera befintliga skolprojekt är våra aktiva medlemmar redan involverade och i vissa fall drivande. Nära samarbete med Naturskoleföreningen. Nära samarbete med Studieförbundet. Nära samarbete med ett antal kommuner. Nära samarbete med företag – ex. Energifallet IKEA.
WWF	WWF har ett rikt kontaktnät med folk inom utbildningssektorn både inom politik (sitter med i strategiska grupper), tidigare projekt och mer ytligt via nyhetsbrev
HSR	GF nätverket, lokalpolitiker (kontaktpolitiker i GF) och kommunkontakter.
NTA	Se ovan.
GAP	Ja, vi har en lokal förankring. De kan dock ej stötta organisationen i dagsläget.
DGS	En avgörande förutsättning för Den Globala Skolans verksamhet är de regionalt förankrade medarbetarna. Vi träffar dagligen pedagoger, skolledare och andra kommunala företrädare för utbildning lokalt. Vi har ett nationellt uppdrag att arbeta med frågor inom LHM.
SSCF	Ja, vi har 18 medlemmar som har lokal o/el regional förankring. Den kan stötta med sina erfarenheter, använda sina nätverk till tex skolor, delta i utvecklingsarbete av nya metoder och projekt.

## 7. Hur ser ni på hur nationell samverkan inom lärande för hållbar utveckling kan organiseras/förankras/ finansieras

Naturskyddsföreningen	Först och främst behövs en kartläggning av skolans behov av skolutveckling för LHU. Vi behöver ev. kartlägga vilka organisationer/kompetenser/områden som bör finnas/erbjudas skolan genom samverkan - och på vilket sätt skolan har nytta av en nationell samverkan. Samverkan bör förankras hos skolpolitiken (nationellt och lokalt), lärar-/rektorsutbildning och skolforskningen – för att de ska (börja) begripa och uppfatta ägarskap för frågan. Finansieringen är en mycket komplex fråga. Även där vore intressant att kartlägga hur mycket och på vilket sätt stat och kommun (och nuvarande forskning) avsätter riktade medel för skolutveckling för LHU. Viktigt att huvudmän öronmärker pengar för skolornas inre skolutveckling, t.ex. forskningscirklar för LHU lokalt på skolorna (likt Mattelyftet, Läslyftet etc) Satsningen bör innefatta en översyn av styrdokument för att säkra att det holistiska blir tydligare framskrivet i kommande läroplaner.
WWF	KNUT koordineringen har varit bra. WWF önskar att den fortsätter med ökad kraft.
HSR	Långsiktigt stöd från myndigheter. Inte jaga kortsiktig finansiering. Om något sånt här ska fungera så måste det vara en långsiktig satsning
NTA	En paraplyorganisation behöver en bra hemsida och möjlighet att ordna nätverksträffar och mötesplatser för aktörer, forskare och myndigheter, vilket gör att en person behöver ha det ansvaret. För övrigt anser vi att varje aktör redan idag har en väl fungerande verksamhet. En del behöver bara få hjälp att nå ut till fler.
GAP	Kan man hänga på denna nya organisation på en existerande befintlig organisation istället för att skapa en ny, för snabb etablering och minskad risken för konkurrens? Den ska organiseras i linje med kända rekommendationer och behov för utvecklingen av LHU (från DESD, GAP osv.) Det vore bra om Skolverket var representerat. Det vore även bra om de kunde få tillbaka finansieringen till projektet Hållbara skolan – och helst lite till
DGS	Vi arbetar redan med detta uppdrag genom vårt regleringsbrev och fortsätter gärna att samverka med andra kring detta
SSCF	Jag tror att ett första steg är att hitta finansiering för att stimulera fram mer samverkan mellan olika parter för att på så sätt utnyttja de goda exemplens väg. De som redan har bra erfarenheter kan dela med sig av dem till övriga och fokusera på framgångsfaktorer och hinder. Nätverket NELIS är ett intressant underifrån drivet nätverk som idag är nationellt och som bygger på deltagarnas tankar och behov med hjälp av Open Space metoden.

Ingen ny organisation Utveckla samverkansformer och nätverk. Ska bygga på GAP. Myndighetsförankrat och finansierat